Registered in Germany Europa Revue Journal
ISSN: 1862-6564 Vol. 6 No. 11 (2026) Published November 10, 2026

DRAFTING THE BASIC PATTERN OF TROUSERS FOR PRESCHOOL GIRLS

Boltayeva Saida Oybek kizi

Teacher, Technical College No. 2 of Urgench District, Khorezm Region

Abstract

The article deals with drafting the basic pattern of trousers for preschool girls (aged 3–7) by the calculation-and-graphic method. The anthropometric features of children's figures in this age group, the body measurements required for drafting trousers and the ease allowances are analysed. The sequence of drafting the front and back trouser pieces is presented with calculation formulas and numerical results obtained for a conventional typical figure. Design solutions for an elastic waistband and for a waistband with a fastener are offered, together with recommendations for checking the pattern and assigning seam allowances. The results can be used in clothing design classes at technical colleges and in small garment enterprises.

Keywords

preschool age, girls' trousers, basic pattern, body measurements, ease allowance, crotch depth line, crotch extension, pattern, EMKO SEV (Unified Method of Clothing Design).

MAKTABGACHA YOSHDAGI QIZ BOLALAR SHIMI KONSTRUKSIYASINI QURISH

Boltayeva Saida Oybek qizi

Xorazm viloyati Urganch tumani 2-son texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya. Maqolada maktabgacha yoshdagi (3–7 yosh) qiz bolalar shimi asos konstruksiyasini hisoblash-grafik usulda qurish masalalari yoritilgan. Ushbu yosh guruhidagi bolalar qomatining antropometrik xususiyatlari, shim chizmasini qurish uchun zarur o'lchamlar hamda erkin kiyilish qo'shimchalari tahlil qilingan. Shimning old va orqa bo'laklari chizmasini qurish ketma-ketligi hisob formulalari va shartli tipik qomat misolida olingan raqamli natijalar bilan keltirilgan. Rezinkali bel va mahkamlagichli bel variantlari uchun konstruktiv yechimlar, andazani tekshirish va chok haqlarini belgilash bo'yicha tavsiyalar berilgan. Natijalardan texnikumlarda

kiyimlarni konstruksiyalash mashg‘ulotlarida va kichik tikuvchilik korxonalarida foydalanish mumkin.

Kalit so‘zlar: maktabgacha yosh, qiz bolalar shimi, asos konstruksiya, antropometrik o‘lchamlar, erkin kiyilish qo‘shimchasi, o‘tirish chizig‘i, qadam chiqimi, andaza, YeMKO SEV.

ПОСТРОЕНИЕ КОНСТРУКЦИИ БРЮК ДЛЯ ДЕВОЧЕК ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Болтаева Саида Ойбек кизи

Преподаватель техникума № 2 Ургенчского района Хорезмской области

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы построения базовой конструкции брюк для девочек дошкольного возраста (3–7 лет) расчётно-графическим методом. Проанализированы антропометрические особенности фигуры детей данной возрастной группы, размерные признаки, необходимые для построения чертежа брюк, а также прибавки на свободу облегания. Приведена последовательность построения чертежей передней и задней половинок брюк с расчётными формулами и числовыми результатами на примере условной типовой фигуры. Даны конструктивные решения для пояса на эластичной тесьме и пояса с застёжкой, рекомендации по проверке лекал и назначению припусков на швы. Результаты могут быть использованы на занятиях по конструированию одежды в техникумах и на малых швейных предприятиях.

Ключевые слова: дошкольный возраст, брюки для девочек, базовая конструкция, размерные признаки, прибавка на свободу облегания, линия сидения, шаговый выступ, лекало, ЕМКО СЭВ.

KIRISH

Bolalar kiyimi yengil sanoat mahsulotlari orasida alohida o‘rin tutadi: u bolani tashqi muhit ta’siridan himoya qiladi, estetik didni shakllantiradi va o‘sib borayotgan organizmning to‘g‘ri rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Maktabgacha yoshdagi (3–7 yosh) bolalar kun davomida juda faol harakat qiladi: yuguradi, sakraydi, cho‘kkalaydi, yerda o‘ynaydi. Shu sababli bu yoshdagi bolalar shimining konstruksiyasi

harakatni cheklamasligi, qorin sohasini siqmasligi, oson kiyilib-yechilishi va bolaning o‘zi mustaqil kiyinishiga imkon berishi zarur.

Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasida sanoatni, jumladan to‘qimachilik va yengil sanoatni rivojlantirish, mahalliy xomashyodan yuqori qo‘shimcha qiymatli tayyor mahsulot ishlab chiqarishni ko‘paytirish ustuvor vazifalar qatoriga kiritilgan [1]. Shu bilan birga, maktabgacha ta’lim va tarbiya tizimining kengayishi [2] bolalar kundalik kiyimiga, xususan, qulay va amaliy shimlarga bo‘lgan talabni muntazam oshirmoqda. Bu esa texnikumlarda tayyorlanayotgan tikuvchi va konstruktor mutaxassislardan bolalar kiyimini ilmiy asoslangan usullar bilan loyihalash ko‘nikmasini talab etadi.

Kiyim konstruksiyalashning hisoblash-grafik usullari orasida YeMKO SEV (Yagona konstruksiyalash metodikasi) eng ko‘p qo‘llaniladigan va o‘quv adabiyotlarida keng yoritilgan usuldir [3; 4; 9]. Biroq ushbu usulning bolalar shimi uchun moslashtirilgan, bosqichma-bosqich raqamli misol bilan berilgan bayoni o‘zbek tilidagi o‘quv adabiyotlarida kam uchraydi.

Maqolaning maqsadi — maktabgacha yoshdagi qiz bolalar shimi asos konstruksiyasini hisoblash-grafik usulda qurish ketma-ketligini aniq formulalar va raqamli misol asosida bayon qilish hamda ushbu yosh guruhi qomatining xususiyatlaridan kelib chiqadigan konstruktiv yechimlarni asoslashdan iborat.

Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar qomatining xususiyatlari

Kiyim loyihalash amaliyotida bolalar yosh guruhlariga ajratiladi: yasli yoshidagi (3 yoshgacha), maktabgacha yoshdagi (3–7 yosh), kichik maktab yoshidagi (7–12 yosh) va o‘smirlar guruhi. Qiz bolalar tipik qomatlarining o‘lcham belgilari GOST 17916-86 standartida bo‘y, ko‘krak aylanasi va son aylanasi bo‘yicha jadvallar shaklida berilgan [8]. Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar qomati quyidagi xususiyatlarga ega [9; 10; 13]:

–bosh tana uzunligiga nisbatan katta, oyoqlar esa nisbatan qisqa bo‘ladi;

–qorin oldinga bo‘rtib chiqqan, bel chizig‘i yaqqol ifodalanmagan, shu sababli bel va son aylanalari orasidagi farq kattalarga nisbatan ancha kichik;

–bel sohasida umurtqa pog‘onasi egilishi (lordoz) aniq seziladi, dumba kam bo‘rtgan;

–bu yoshda qiz va o‘g‘il bolalar qomatidagi farqlar unchalik sezilarli emas, shu sababli shim asos chizmasi deyarli bir xil bo‘lib, farq asosan model yechimi, bezaklar va mahkamlagichlarda namoyon bo‘ladi;

–bola tez o‘sadi: maktabgacha yoshda bo‘y yiliga o‘rtacha 5–7 sm ga ortadi;

–bu yoshdagi bolalarda nafas olish asosan qorin (diafragma) orqali amalga oshadi, shuning uchun belni qattiq siquvchi kamar yoki tor rezinka nafas olish va qon aylanishini qiyinlashtiradi.

Ushbu xususiyatlardan quyidagi konstruktiv xulosalar kelib chiqadi: shimning beli ko‘pincha rezinka (kuliska) bilan ishlanadi yoki lyamkalar (bretellar) bilan to‘ldiriladi; o‘tirish chizig‘i va orqa o‘rta chiziq bo‘yicha harakat uchun yetarli qo‘shimcha beriladi; pocha bukilmasi o‘sish zahirasi sifatida kengroq (3–4 sm) qoldiriladi.

Shim konstruksiyasi uchun o‘lchamlar va qo‘shimchalar

O‘lchamlar bola tik va erkin turgan holatda, yupqa ichki kiyimda olinadi. Bel chizig‘i oldindan ingichka tasma bog‘lab belgilanadi. Son aylanasi bolalarda qorin bo‘rtib chiqqanligi hisobga olinib, dumbaning eng bo‘rtgan nuqtalari va qorin chiqishi orqali o‘lchanadi. O‘tirish balandligi bola qattiq stulda tik o‘tirganida yon tomondan bel chizig‘idan stul tekisligigacha o‘lchanadi [3; 9]. Hisoblashlarda aylana o‘lchamlarining yarmi ishlatiladi. Maqolada YeMKO SEV belgilari lotin yozuvida berilgan: St (Ст), Sb (Сб), Dn (Дн), Vs (Вс), Shn (Шн), Pt (Пт), Pb (Пб).

O‘quv misoli sifatida bo‘yi 110 sm bo‘lgan 5–6 yoshli qiz bolaning shartli tipik qomati olindi (1-jadval). Amaliyotda o‘lchamlar GOST 17916-86 jadvallaridan [8] yoki bevosita bolani o‘lchash orqali olinadi.

1-jadval

Shim konstruksiyasini qurish uchun zarur o‘lchamlar (shartli misol)

№	Belgisi	O‘lchamning nomi va o‘lchash usuli	Qiymati, sm
1	St	Bel yarim aylanasi — bel chizig‘i bo‘ylab gorizontal o‘lchanadi (to‘liq aylana 53 sm)	26,5
2	Sb	Son yarim aylanasi — qorin chiqishi va dumbaning bo‘rtgan nuqtalari orqali (to‘liq aylana 61 sm)	30,5

3	Dn	Shim uzunligi — yon tomondan bel chizig‘idan to‘piqqacha	60,0
4	Vs	O‘tirish balandligi — o‘tirgan holatda bel chizig‘idan stul tekisligigacha	17,0
5	Shn	Shim pochasi eni (tayyor holda, yarim kengligi) — model bo‘yicha	15,0

Erkin kiyilish qo‘shimchalari bolaning harakatlanish erkinligini, havo almashinuvini va kiyimning silueti hamda mato xususiyatlarini hisobga olgan holda tanlanadi (2-jadval). Cho‘ziluvchan trikotaj polotnodan tikiladigan tor shimlarda (leggings) son bo‘yicha qo‘shimcha minimal olinadi yoki umuman berilmaydi [10; 13].

2-jadval

Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar shimi uchun qo‘shimchalar

№	Belgisi	Qo‘shimcha nomi	Qiymati, sm
1	Pb	Son chizig‘i bo‘yicha erkin kiyilish qo‘shimchasi (yarim aylanaga)	1,5–3,0 (olindi: 2,0)
2	Pt	Bel chizig‘i bo‘yicha qo‘shimcha (mahkamlagichli bel uchun)	0,5–1,0 (olindi: 1,0)
3	—	O‘tirish chizig‘i chuqurligiga qo‘shimcha (Vs ga)	1,0–1,5 (olindi: 1,0)

Shim old bo‘lagi chizmasini qurish

Chizma tabiiy kattalikda (1:1) yoki 1:4 masshtabda quriladi. Qog‘oz varag‘ining chap tomonida vertikal chiziq o‘tkaziladi va uning yuqori uchiga T nuqta qo‘yiladi. Ushbu chiziq yon chiziq uchun asos bo‘ladi. Qurish tartibi quyid**D**agicha [3; 4; 9; 11]:

1. Shim uzunligi: TN = Dn = 60,0 sm.
2. O‘tirish (qadam) chizig‘i: TYa = Vs + 1 = 17 + 1 = 18,0 sm. 1 sm qo‘shimcha bola o‘tirganda va egilganda o‘rta chok tortilib qolmasligi uchun beriladi.
3. Son chizig‘i: YaB = TYa : 3 = 18 : 3 = 6,0 sm (Ya nuqtadan yuqoriga), demak TB = 12,0 sm.
4. Tizza chizig‘i: YaK = YaN : 2 − 3 = 42 : 2 − 3 = 18,0 sm (Ya nuqtadan pastga).
5. T, B, Ya, K va N nuqtalaridan o‘ngga gorizontal chiziqlar o‘tkaziladi.

6. Old bo‘lak eni: $BB_1 = (Sb + Pb) : 2 - 1 = (30,5 + 2) : 2 - 1 = 15,25 \approx 15,3$ sm. B_1 nuqtadan yuqoriga va pastga vertikal o‘tkazilib, bel chizig‘ida T_1, o‘tirish chizig‘ida Ya_1 nuqtalari olinadi.

7. Old qadam chiqimi: $Ya_1Ya_2 = 0,1\ (Sb + Pb) = 0,1 \times 32,5 = 3,25 \approx 3,3$ sm.

azmol (o‘q) chizig‘i: $YaYa_3 = YaYa_2 : 2 = 18,5 : 2 = 9,25 \approx 9,3$ sm. Ya_3 nuqta orqali bel chizig‘idan past chiziqqacha vertikal o‘tkaziladi.

8. Old o‘rta qirqim: Ya_1 burchagi bissektrisasiga 2,0–2,5 sm (misolda 2,2 sm) qo‘yiladi va B_1, bissektrisa nuqtasi hamda Ya_2 nuqtalari silliq egri chiziq bilan tutashtiriladi. B_1T_1 kesmasi to‘g‘ri chiziq bo‘lib qoladi.

9. Pocha eni: dazmol chizig‘ining past chiziq bilan kesishgan nuqtasidan ikki tomonga $(Shn - 1) : 2 = (15 - 1) : 2 = 7,0$ sm qo‘yilib, N_1 va N_2 nuqtalari olinadi.

10. Tizza chizig‘i bo‘yicha en: dazmol chizig‘idan ikki tomonga 7,0 + 0,5 = 7,5 sm qo‘yilib, K_1 va K_2 nuqtalari belgilanadi.

11. Bel qirqimi (rezinkali variant): yon chiziq bel sathida $TT' = 1,0$ sm tashqariga chiqariladi va $T'T_1$ bel qirqimi o‘tkaziladi ($T'T_1 = 16,25$ sm).

12. Yon qirqim: T′, B, K_1, N_1 nuqtalari silliq tutashtiriladi. **Qadam qirqimi:** Ya_2 va K_2 nuqtalari 0,3–0,5 sm botiq egri chiziq bilan, K_2 va N_2 esa to‘g‘ri chiziq bilan tutashtiriladi.

Shim orqa bo‘lagi chizmasini qurish

Orqa bo‘lak old bo‘lakning gorizontal chiziqlari (bel, son, o‘tirish, tizza, past) saqlangan holda alohida yoki old bo‘lak chizmasi ustida quriladi. Orqa bo‘lak old bo‘lakka nisbatan kengroq bo‘ladi, chunki u dumba bo‘rtishini va o‘tirgandagi cho‘zilishni qoplashi kerak [9; 12; 14].

1. B_4T_4 chizig‘ining yuqoriga davomiga $T_4T_5 = 2,0$ sm qo‘yiladi. Bu ko‘tarilish bola o‘tirganda va egilganda shimning orqa qismi pastga tushib, belni ochib qo‘ymasligi uchun zarur.

2. Orqa bo‘lak eni: $BB_4 = (Sb + Pb) : 2 + 1 = 16,25 + 1 = 17,25 \approx 17,3$ sm. B_4 nuqtadan vertikal o‘tkazilib, o‘tirish chizig‘ida Ya_7 nuqtasi belgilanadi. Old va orqa bo‘laklar eni yig‘indisi 15,25 + 17,25 = 32,5 sm bo‘lib, (Sb + Pb) qiymatiga teng — bu hisobning to‘g‘riligini tasdiqlaydi.

3. Orqa o‘rta chiziq qiyaligi: bel chizig‘ida vertikaldan yon tomonga 1,5 sm qo‘yilib T_4 nuqtasi olinadi. T_4 va B_4 nuqtalari tutashtirilib, chiziq pastga — o‘tirish chizig‘i bilan kesishguncha davom ettiriladi (Ya_8 nuqtasi).

4. Orqa bel ko‘tarilishi: Orqa qadam chiqimi: Ya_7Ya_5 = 0,2 (Sb + Pb) = 0,2 × 32,5 = 6,5 sm. Ya_5 nuqta o‘tirish chizig‘idan 0,5–1,0 sm (misolda 0,75 sm) pastga tushiriladi.

5. Orqa o‘rta qirqim: Ya_8 burchagi bissektrisasiga 2,5–3,0 sm (misolda 2,8 sm) qo‘yiladi; B_4, bissektrisa nuqtasi va Ya_5 silliq egri chiziq bilan, T_5 va B_4 esa to‘g‘ri chiziq bilan tutashtiriladi.

6. Dazmol chizig‘i old bo‘lakdagi bilan bir vertikalda (yon chiziqdan 9,3 sm) joylashadi.

7. Pocha va tizza eni: dazmol chizig‘idan ikki tomonga pastda (Shn + 1) : 2 = 8,0 sm (N_3, N_4), tizza chizig‘ida 8,0 + 0,5 = 8,5 sm (K_3, K_4) qo‘yiladi.

8. Yon va qadam qirqimlari: yon chiziq bel sathida 1,0 sm tashqariga chiqariladi (T′) va T′, B, K_3, N_3 nuqtalari tutashtiriladi. Qadam qirqimi Ya_5 dan K_4 gacha 0,5–0,7 sm botiq egri chiziq, K_4 dan N_4 gacha to‘g‘ri chiziq bilan o‘tkaziladi.

9. Bel qirqimi: T_5 nuqtadan orqa o‘rta chiziqqa to‘g‘ri burchak ostida boshlanib, T′ nuqtagacha silliq egri chiziq bilan o‘tkaziladi.

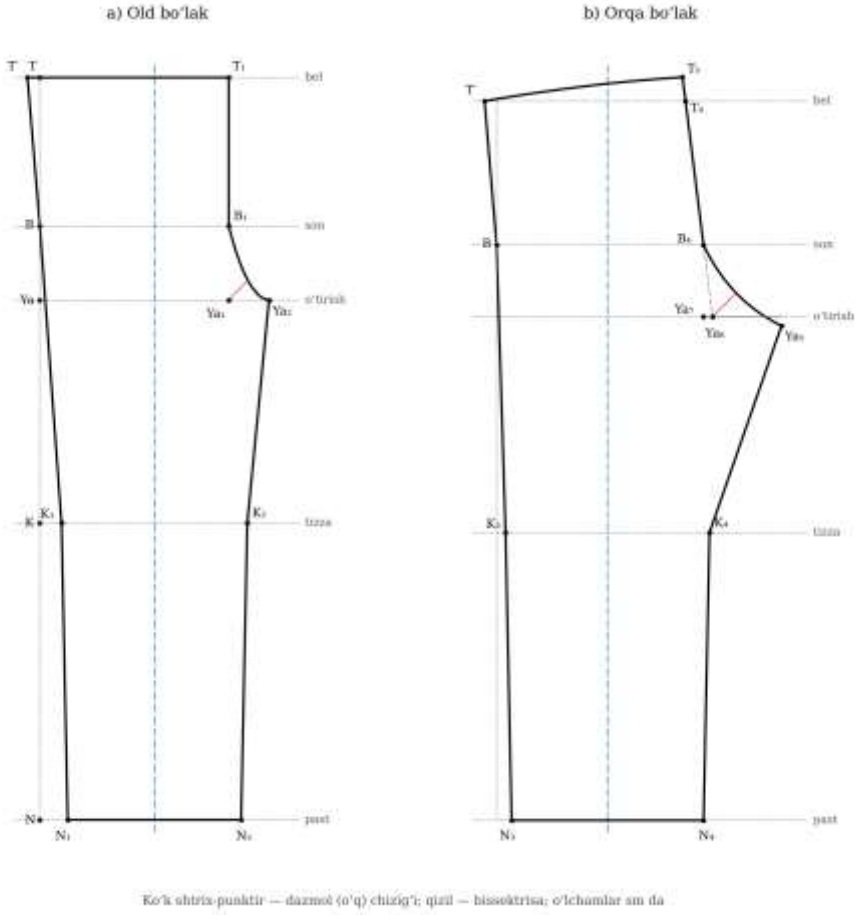
Hisoblash natijalari umumlashtirilgan holda 3-jadvalda, chizma sxemasi esa 1-rasmda keltirilgan.

3-jadval

Shim asos konstruksiyasini hisoblash natijalari

№	Kesma (konstruktiv uchastka)	Hisob formulasi	Natija, sm
1	TN — shim uzunligi	Dn	60,0
2	TYa — o‘tirish chizig‘i	Vs + 1	18,0
3	TB — son chizig‘i	TYa − TYa : 3	12,0
4	YaK — tizza chizig‘i	YaN : 2 − 3	18,0
5	BB_1 — old bo‘lak eni	(Sb + Pb) : 2 − 1	15,25
6	Ya_1Ya_2 — old qadam chiqimi	0,1 (Sb + Pb)	3,25

7	$YaYa_3$ — dazmol chizig‘i holati	$YaYa_2 : 2$	9,25
8	Old o‘rta qirqim bissektrisasi	tanlanadi	2,0–2,5
9	Old pocha eni (dazmol chizig‘idan)	(Shn − 1) : 2	7,0
10	BB_4 — orqa bo‘lak eni	(Sb + Pb) : 2 + 1	17,25
11	Orqa o‘rta chiziq qiyaligi / bel ko‘tarilishi	tanlanadi	1,5 / 2,0
12	Ya_7Ya_5 — orqa qadam chiqimi	0,2 (Sb + Pb)	6,5
13	Ya_5 nuqtaning pasayishi	tanlanadi	0,5–1,0
14	Orqa o‘rta qirqim bissektrisasi	tanlanadi	2,5–3,0
15	Orqa pocha eni (dazmol chizig‘idan)	(Shn + 1) : 2	8,0

1-rasm. Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar shimi asos konstruksiyasi chizmasi sxemasi (rezinkali bel varianti): a — old bo‘lak; b — orqa bo‘lak

Bel qismini konstruktiv ishlash

Rezinkali bel maktabgacha yoshdagi bolalar uchun eng qulay variant hisoblanadi, chunki bola shimni o‘zi mustaqil kiyib-yecha oladi. Bunda bel qirqimining uzunligi son

aylanasidan kam bo‘lmasligi kerak, aks holda shim kiyilmaydi. Misolimizda bel qirqimi uzunligi: old bo‘lakda 16,25 sm, orqa bo‘lakda taxminan 16,6 sm, jami yarim aylanada ≈ 32,9 sm, to‘liq aylanada ≈ 65,7 sm. Bu qiymat qo‘shimcha bilan olingan son aylanasidan (65 sm) katta, demak shim erkin kiyiladi. Rezinka uzunligi bel aylanasining 85–90 foizi, ya’ni 53 sm × (0,85–0,90) ≈ 45–48 sm qilib olinadi. Rezinka eni 2–2,5 sm bo‘lgani ma’qul: tor rezinka belni kesib, qorinni siqishi mumkin.

Mahkamlagichli bel (tugma yoki zamok bilan) bo‘lganda old o‘rta chiziq bel sathida 1,0 sm ichkariga suriladi (T_1T_2 = 1 sm) va yon chiziq tashqariga chiqarilmaydi. U holda bel qirqimi uzunligi taxminan 29,9 sm ni tashkil etadi, kerakli uzunlik esa St + Pt = 26,5 + 1 = 27,5 sm. Ortiqcha 2,4 sm quyidagicha taqsimlanadi: yon qirqimlarda old va orqa bo‘lakdan 0,5 sm dan, qolgan 1,4 sm orqa bo‘lakdagi uzunligi 6–7 sm li vitochkaga. Bolalarda bel va son aylanalari orasidagi farq kichikligi sababli vitochkalar katta bo‘lmaydi, ba’zan ular burma yoki orqa qismdagi yarim rezinka bilan almashtiriladi. Mahkamlagich odatda yon chokda yoki old o‘rta chokda joylashtiriladi.

Chizmani tekshirish, chok haqlari va mato tanlash

Asos chizma qurilgach, old va orqa bo‘laklarning tutashadigan qirqimlari uzunligi tekshiriladi [5; 11]. Misolimizda yon qirqimlar uzunligi old bo‘lakda 60,1 sm, orqa bo‘lakda 60,1 sm (farq 0,1 sm dan kam); qadam qirqimlari uzunligi old bo‘lakda 42,1 sm, orqa bo‘lakda 42,3 sm (farq 0,2 sm). Tutashadigan qirqimlar farqi 0,5 sm dan oshmasligi kerak; kichik farq tikish vaqtida orqa bo‘lak qirqimini biroz kirishtirib tikish orqali bartaraf etiladi. Old va orqa o‘rta qirqimlar tutashtirilib, o‘tirish chizig‘i sohasida silliq, sinishsiz egri chiziq hosil bo‘lishi tekshiriladi.

Andazaga quyidagi chok haqlari qo‘shiladi [5; 6; 7]: yon va qadam qirqimlariga 1,0–1,5 sm; old va orqa o‘rta qirqimlarga 1,0–1,5 sm (orqa o‘rta qirqimning yuqori qismida keyinchalik kengaytirish uchun 2 sm gacha); pocha bukilmasiga 3–4 sm (o‘sish zahirasi); rezinkali bel kuliskasi uchun rezinka eni + 0,5 sm + 1 sm bukish, ya’ni 3,5–4 sm.

Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar shimi uchun gigroskopik, havo o‘tkazuvchan, terini ta’sirlamaydigan matolar tavsiya etiladi: paxta tolali matolar (chit, satin, poplin), yengil jinsi, vel’vet, shuningdek paxta tolali trikotaj polotnolar (kulirka, futer). Bezak

sifatida applikatsiya, kashta, rangli kant, burma va to‘rlardan foydalanish mumkin; mayda, oson uzilib ketadigan bezak detallaridan esa bola xavfsizligi nuqtai nazaridan voz kechish lozim [6; 10].

XULOSA

O‘tkazilgan tahlil va hisob-kitoblar asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

1. Maktabgacha yoshdagi qiz bolalar qomatining asosiy xususiyatlari — qorinning bo‘rtib chiqqanligi, bel va son aylanalari farqining kichikligi, oyoqlarning nisbatan qisqaligi va tez o‘sish — shim konstruksiyasida rezinkali bel, yetarli o‘tirish chuqurligi, orqa bel ko‘tarilishi va o‘sish zahirasini ko‘zda tutishni talab qiladi.

2. YeMKO SEV hisoblash-grafik usuli asosida shim asos konstruksiyasini qurish ketma-ketligi va formulalari keltirildi. Shartli tipik qomat (bo‘y 110 sm, bel aylanasi 53 sm, son aylanasi 61 sm) misolida barcha konstruktiv uchastkalar hisoblandi: old bo‘lak eni 15,25 sm, orqa bo‘lak eni 17,25 sm, old va orqa qadam chiqimlari mos ravishda 3,25 va 6,5 sm.

3. Tutashadigan qirqimlar uzunligini tekshirish chizma to‘g‘ri qurilganini ko‘rsatdi: yon qirqimlar farqi 0,1 sm dan, qadam qirqimlari farqi 0,2 sm dan oshmadi.

4. Rezinkali bel variantida bel qirqimi uzunligi son aylanasidan kam bo‘lmasligi, rezinka uzunligi esa bel aylanasining 85–90 foizini tashkil etishi asoslandi; mahkamlagichli bel varianti uchun ortiqcha kenglikni taqsimlash tartibi ko‘rsatildi.

5. Taklif etilgan asos konstruksiya model konstruksiyalarini (kalta shim, kombinezon, lyamkali shim va boshqalar) ishlab chiqish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi va texnikumlarda «Kiyimlarni konstruksiyalash va modellashtirish» mashg‘ulotlarida o‘quv materiali sifatida foydalanish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son «2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida»gi Farmoni. – Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi (lex.uz).

2. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-dekabrdagi O‘RQ-595-son «Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida»gi Qonuni. – Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi (lex.uz).

3. Komilova X.X., Hamrayeva N.K. Tikuv buyumlarini konstruksiyalash: darslik. – Toshkent: Moliya, 2003.

4. Po‘latova S.U. Kiyimlarni konstruksiyalash. – Toshkent: Turon-Iqbol, 2006.

5. Muslimov N.A., Abdullayeva Q.M. Tikuvchilik buyumlarini loyihalash va modellashtirish asoslari: o‘quv qo‘llanma. – Toshkent: TDPU, 2003.

6. G‘ofurova S.S. Tikuv buyumlari texnologiyasi: darslik. – Toshkent: Fan ziyosi, 2023. – 252 b.

7. Gaipova N.S. va boshq. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari: o‘quv qo‘llanma. – Toshkent: Adabiyot jamg‘armasi, 2006.

8. ГОСТ 17916-86. Фигуры девочек типовые. Размерные признаки для проектирования одежды. – М.: Издательство стандартов, 1986.

9. Единая методика конструирования одежды СЭВ (ЕМКО СЭВ). Базовые конструкции детской одежды. – М.: ЦНИИТЭИлегпром, 1988.

10. Бескоровайная Г.П., Курочкина Ю.Б. Проектирование детской одежды: учеб. пособие. – М.: Мастерство, 2000.

11. Коблякова Е.Б., Ивлева Г.С., Романов В.Е. и др. Конструирование одежды с элементами САПР. – 4-е изд. – М.: Легпромбытиздат, 1988.

12. Мартынова А.И., Андреева Е.Г. Конструктивное моделирование одежды: учеб. пособие. – М.: МГАЛП, 2002.

13. Aldrich W. Metric Pattern Cutting for Children’s Wear and Babywear. – 4th ed. – Chichester: Wiley-Blackwell, 2009.

14. Armstrong H.J. Patternmaking for Fashion Design. – 5th ed. – Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall, 2010.